

SEMANTIC SPECIFICITY OF REALIA: THEORETICAL INTERPRETATION AND LINGUOCULTURAL ANALYSIS

Abdiyeva Iroda Normurotovna
Uzbekistan State World Languages University
Lecturer, Department of Korean Philology
Tashkent, Uzbekistan

Abstract. This article examines the semantic specificity of realia from the perspective of modern linguistics, particularly linguocultural studies, semasiology, and comparative linguistics. The term realia is understood as a linguistic unit that denotes objects, phenomena, and concepts specific to the historical experience, everyday life, customs, and sociocultural practices of a particular nation. The article argues that, unlike ordinary lexical units, realia have a multilayered semantic structure. In particular, it demonstrates that, along with denotative meaning, connotative, associative, and pragmatic components are actively involved in their semantic structure. Using examples from Korean and Uzbek, such as kimchi, sumalak, mahalla, 효, and 추석, the article analyzes the semantic scope and cultural significance of realia. The findings show that the semantic specificity of realia lies in their close connection with the national and cultural environment, as well as in their ability to go beyond direct lexical meaning and reflect collective consciousness, historical memory, and ethnocultural experience.

Keywords: realia, semantic specificity, denotative meaning, connotative meaning, associative meaning, pragmatic meaning, linguocultural studies, semasiology, culture-specific lexical unit, Korean language, Uzbek language.

СЕМАНТИЧЕСКАЯ СПЕЦИФИКА РЕАЛИЙ: ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ И ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЙ АНАЛИЗ

Абдиева Ирода Нормуратовна

Узбекский государственный университет мировых языков

Преподаватель кафедры корейской филологии

Ташкент, Узбекистан

Аннотация. В данной статье рассматривается семантическая специфика реалий с позиций современной лингвистики, в частности лингвокультурологии, семасиологии и сопоставительного языкознания. Реалия трактуется как языковая единица, обозначающая предметы, явления и понятия, характерные для исторического опыта, национального быта, обычаев и социокультурной жизни определённого народа. В статье обосновывается, что реалии, в отличие от обычных лексических единиц, обладают многослойной семантической структурой. В частности, показывается, что наряду с денотативным значением в них активно проявляются коннотативные, ассоциативные и прагматические компоненты. На примере таких единиц корейского и узбекского языков, как kimchi, sumalak, mahalla, 효, 추석, анализируются семантический объём и культурная значимость реалий. В результате исследования выявлено, что семантическая специфика реалий проявляется в их тесной связи с национально-культурной средой, а также в способности выходить за пределы прямого лексического значения и отражать коллективное сознание, историческую память и этнокультурный опыт народа.

Ключевые слова: реалия, семантическая специфика, денотативное значение, коннотативное значение, ассоциативное значение, прагматическое

значение, лингвокультурология, семасиология, национально-культурная единица, корейский язык, узбекский язык.

REALIYALARNING SEMANTIK XOSLANGANLIGI: NAZARIY TALQIN VA LINGVOMADANIY TADQIQ

Abdiyeva Iroda Normurotovna

O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Koreys filologiyasi kafedrasida o‘qituvchisi

Toshkent, O‘zbekiston

Annotatsiya

Ushbu maqolada realiyalarning semantik xoslanganligi masalasi zamonaviy tilshunoslik, xususan, lingvokulturologiya, semasiologiya va qiyosiy tilshunoslik nuqtai nazaridan tahlil qilinadi. Realiya muayyan xalqning tarixiy tajribasi, milliy turmushi, urf-odatlar va ijtimoiy-madaniy hayotiga xos bo‘lgan predmet, hodisa va tushunchalarni ifodalovchi til birligi sifatida ko‘rib chiqiladi. Maqolada realiyalarning oddiy leksik birliklardan farqli ravishda ko‘p qatlamli semantik tuzilishga ega ekani asoslanadi. Xususan, ularda denotativ ma’no bilan bir qatorda konnotativ, assotsiativ va pragmatik ma’nolar ham faol ishtirok etishi ko‘rsatib beriladi. Koreys va o‘zbek tillaridagi **kimchi**, **sumalak**, **mahalla**, **힘**, **칭쌈** kabi birliklar misolida realiyalarning semantik hajmi va madaniy yukdorligi tahlil qilinadi. Tadqiqot natijasida realiyalarning semantik xoslanganligi ularning milliy-madaniy muhitga kuchli bog‘langanligi, lug‘aviy ma’no doirasidan chiqib, kollektiv ong, tarixiy xotira va etnomadaniy tajribani aks ettiruvchi murakkab birlik sifatida namoyon bo‘lishida ekanligi aniqlanadi.

Kalit so‘zlar

realiya, semantik xoslanganlik, denotativ ma’no, konnotativ ma’no, assotsiativ ma’no, pragmatik ma’no, lingvokulturologiya, semasiologiya, milliy-madaniy birlik, koreys tili, o‘zbek tili.

Kirish

Tilning leksik tizimi faqat predmet va hodisalarni nomlash vositasi emas, balki xalqning tarixiy xotirasi, madaniy tajribasi va dunyoqarashini saqlovchi murakkab tizimdir. Har bir millat o'zining moddiy va ma'naviy hayotiga xos tushunchalarni tilda mustahkamlaydi. Shu jihatdan realiyalar tilning eng milliy xoslangan qatlamlaridan biri hisoblanadi.

Tilshunoslikda realiya odatda muayyan xalq turmushiga, urf-odatlariga, marosimlariga, ijtimoiy institutlariga, tarixiy taraqqiyotiga yoki maishiy hayotiga xos bo'lgan, boshqa tilda to'liq va bevosita muqobili bo'lmagan birlik sifatida tavsiflanadi. Biroq realiyani faqat nominativ birlik sifatida talqin qilish uning tabiatini yetarli ochib bermaydi. Realিয়া o'zida nafaqat lug'aviy ma'noni, balki keng madaniy fondni, baholovchi elementlarni, ramziy mazmunni va kommunikativ-pragmatik vazifalarni ham mujassamlashtiradi.

Shu sababli realiyalarni o'rganishda eng muhim masalalardan biri ularning **semantik xoslanganligidir**. Bu tushuncha realiya ma'nosining oddiy leksik birliklarga nisbatan murakkabligi, ko'p qavatlilik hamda milliy-madaniy kontekst bilan chambarchas bog'liqligini ifodalaydi. Oddiy so'z ko'pincha biror predmet yoki hodisaga ishora qilsa, realiya shu predmet bilan bog'liq tarixiy xotira, ijtimoiy tajriba, emotsional baho va madaniy assotsiatsiyalarni ham o'zida jamlaydi.

Mazkur maqolaning maqsadi realiyalarning semantik xoslanganligini nazariy jihatdan yoritish, uning tarkibiy qatlamlarini tavsiflash hamda koreys va o'zbek tillari materiallari asosida ularning semantik hajmini ilmiy tahlil qilishdan iborat.

1. Realialarning semantik xoslanganligi tushunchasi

Semantik xoslanganlik deganda til birligining ma'nosi muayyan ijtimoiy, tarixiy va madaniy muhit ta'sirida shakllanganligi, uning ma'no tarkibi ko'p qatlamli ekani va oddiy denotatsiyadan tashqari qo'shimcha ma'no

komponentlarini ham qamrab olishi tushuniladi. Realiyalarda aynan shu jihat juda yaqqol namoyon bo'ladi.

Oddiy leksik birliklar ko'pincha predmetning umumiy belgisini bildiradi. Masalan, "uy", "suv", "yo'l", "daraxt" kabi birliklarda denotativ ma'no yetakchi o'rinda turadi. Albatta, bunday so'zlar ham kontekstga ko'ra qo'shimcha ma'no olishi mumkin. Lekin realiyalarda bu holat istisno emas, balki ichki tabiatning o'zidir. Ya'ni realiyaning mavjudligi va ishlatilishi boshidanoq muayyan madaniy kod bilan bog'liq bo'ladi.

Realiyalarning semantik xoslanganligi quyidagi belgilar orqali namoyon bo'ladi:

Birinchidan, realiya ma'nosi **milliy muhitga bog'langan** bo'ladi. U ma'lum xalq hayotiga xos predmet yoki hodisani ifodalaydi. Ikkinchidan, unda **ko'p qatlamli semantik tuzilma** mavjud bo'ladi. Uchinchidan, realiya ma'nosi **kontekstsiz to'liq ochilmaydi**, chunki uning to'liq talqini uchun madaniy bilim zarur. To'rtinchidan, realiya ko'pincha **muqobilsiz yoki qisman muqobilli birlik** bo'lib, boshqa tilga o'tganda ma'no yo'qotishi mumkin.

Shu ma'noda realiyalarni tahlil qilishda ularning semantik strukturasi ichidagi denotativ, konnotativ, assotsiativ va pragmatik komponentlarni alohida ko'rib chiqish zarur.

2. Realiyalarda denotativ ma'no va uning chegaralari

Denotativ ma'no til birligining bevosita nominativ mazmunini, ya'ni qaysi predmet, hodisa yoki tushunchani ifodalayotganini bildiradi. Realiyalarda ham bu qatlam mavjud va u asosiy boshlang'ich nuqtani tashkil etadi. Biroq realiyalarning xususiyati shundaki, ularning denotativ ma'nosi ko'pincha semantik strukturaning eng yuzaki qatlami bo'lib qoladi.

Masalan, **kimchi** koreys oshxonasiga xos achitilgan sabzavot mahsuloti sifatida ta'riflanishi mumkin. Bu uning denotativ ma'nosidir. Xuddi shunday, **sumalak** o'zbek xalqining Navro'z arafasida yoki bahoriy marosimlarda

tayyorlanadigan shirin taomi sifatida tavsiflanadi. Lugʻaviy jihatdan ikkala birlik ham “ovqat nomi” kategoriyasiga kiradi. Ammo bu ikki birlikning semantik hajmi shunchaki “taom” tushunchasi bilan cheklanmaydi.

Denotativ maʼno realiyaga kirish eshigi boʻlsa-da, realiyani toʻliq anglash uchun yetarli emas. Chunki realiya ifodalagan predmetning xalq hayotidagi oʻrni, u bilan bogʻliq urf-odatlar, uni isteʼmol qilish yoki qoʻllash usullari, ijtimoiy va marosimiy vazifasi maʼnoning boshqa qavatlarini tashkil qiladi.

Masalan, **mahalla** soʻzining denotativ maʼnosi “muayyan hududdagi qoʻshnilar jamoasi” yoki “yashash hududi” deb izohlanishi mumkin. Biroq bu izoh oʻzbek tilidagi “mahalla” tushunchasining haqiqiy semantik sigʻimini bermaydi. Chunki u faqat joy yoki jamoa emas, balki ijtimoiy nazorat, oʻzaro yordam, maʼnaviy tarbiya, marosimiy tashkilotchilik va jamoaviy birdamlik instituti hamdir. Demak, denotativ maʼno bu yerda realiyaning semantik yadro qismini tashkil etsa-da, uning toʻliq funksional tabiatini ochmaydi.

Shu bois realiyalarning semantik xoslanganligini oʻrganishda denotativ maʼno “asosiy qatlam” sifatida eʼtirof etiladi, ammo u realiya semantikasining tugallangan koʻrinishi emas.

3. Realialarda konnotativ maʼnoning oʻrni

Konnotativ maʼno realiya bilan bogʻliq emotsional, baholovchi, madaniy va ramziy yukni anglatadi. Realialarda aynan shu qatlam ularni oddiy nominativ birliklardan ajratib turadi. Chunki realiya koʻpincha xalq ongida ijobiy yoki salbiy baho, muayyan hissiy munosabat, madaniy hurmat yoki ramziy maʼno bilan birga yashaydi.

Masalan, oʻzbek tilidagi **sumalak** biror shirin taomning nomi emas. U bahorning kirib kelishi, tabiatning uygʻonishi, hosildorlik, baraka va niyat pokligi bilan bogʻliq. Sumalak atrofidagi jamoaviy tayyorgarlik, tun boʻyi pishirish, qoʻshiq aytish, tilak qilish kabi amallar uning konnotativ maydonini kengaytiradi. Shuning uchun “sumalak” soʻzi nutqda qoʻllanganda unda faqat oshpazlik

mazmuni emas, balki mavsumiy yangilanish va marosimiy quvonch hissi ham uygʻonadi.

Koreys tilidagi **칭샘** ham shunga oʻxshash koʻp qatlamli birlikdir. Denotativ jihatdan bu bayram nomi. Biroq uning konnotativ semantikasi juda keng: oila birligi, ajdodlarni xotirlash, uyga qaytish, anʼanaviy taomlar, oilaviy uchrashuvlar, hurmat va milliy birdamlik. Demak, bu realiya nutqda oddiy “bayram” maʼnosidan ancha boyroq hissiy va madaniy fondni ishga tushiradi.

Shuningdek, konnotativ maʼno realiyaning baholovchi yoʻnalishini ham koʻrsatadi. Masalan, koreys tilidagi **힘** tushunchasi denotativ jihatdan “ota-onaga hurmat” deb izohlansa-da, unda ijobiy axloqiy baho, odob, burch, ideal farzand obrazi kabi kuchli konnotativ komponentlar mavjud. Oʻzbek tilida bunga maʼlum darajada “ota-onani eʼzozlash”, “farzandlik burchi” kabi birliklar yaqin turadi, ammo koreys madaniyatidagi **힘** konseptining ijtimoiy va axloqiy chuqurligi oʻziga xosdir.

Shu tariqa, realiyalardagi konnotativ maʼno madaniyatning baholovchi va hissiy qatlamini ifodalaydi. U til birligining xalq ongidagi “aksiologik portreti”ni yaratadi.

4. Assotsiativ maʼno va kollektiv ong

Realialarning semantik xoslanganligida assotsiativ qatlam alohida ahamiyatga ega. Assotsiativ maʼno deganda, til birligi eshitilishi yoki qoʻllanishi bilan nutq egasining ongida paydo boʻladigan qoʻshimcha tasavvurlar, obrazlar, ssenariylar va tushunchalar majmui nazarda tutiladi. Realialarda bu maydon ayniqsa keng boʻladi, chunki ular kollektiv xotira va tarixiy tajriba bilan mustahkam bogʻlangan.

Masalan, **mahalla** soʻzi oʻzbek tilida faqat yashash hududi emas. U bilan “qoʻshnichilik”, “hashar”, “toʻy”, “aza”, “oqsoqol”, “maslahat”, “yordam”, “uyat”, “jamoa nazorati”, “tarbiya” kabi koʻplab tushunchalar bogʻlangan. Demak, “mahalla” realiyasi oʻzbek kollektiv ongida murakkab ijtimoiy-madaniy ssenariyni

faollashtiradi. Bunday assotsiativ boyligni oddiy tarjima orqali to'liq uzatish mushkul.

Koreys tilidagi **힘** so'zi esa koreys ongida "ota-ona", "ehtimom", "burch", "oilaviy iyerarxiya", "konfutsiychilik an'anasi", "odob", "tarbiya", "mas'uliyat" kabi assotsiativ komponentlarni uyg'otadi. Bu yerda birlikning assotsiativ maydoni milliy axloqiy model bilan chambarchas bog'langan.

Assotsiativ ma'no ko'pincha realiyaning ijtimoiy yashovchanligini ta'minlaydi. Chunki aynan assotsiativ maydon orqali realiya xalq ongida aktiv qoladi, badiiy matnda obrazlilik kasb etadi, nutqda esa qo'shimcha ma'no yuklaydi. Realiza qanchalik tarixiy va madaniy jihatdan muhim bo'lsa, uning assotsiativ maydoni ham shunchalik boy bo'ladi.

Bu jihatdan realiyalarni oddiy lug'at ta'rifi bilan cheklash ilmiy jihatdan yetarli emas. Chunki lug'at denotatsiyani bersa-da, assotsiativ maydonni faqat qisman ko'rsatadi. Realizalarning semantik xoslanganligi aynan shu "lug'aviy ta'rifdan tashqaridagi semantik hudud"da to'liq namoyon bo'ladi.

5. Pragmatik ma'no va nutqiy funktsionallik

Pragmatik ma'no til birligining kommunikativ vaziyatdagi vazifasi, ta'sir kuchi, ijtimoiy yo'nalishi va nutq egasining maqsadi bilan bog'liq. Realizalarda pragmatik qatlam kuchli bo'lib, ularning qo'llanilishi orqali so'zlovchi nafaqat ma'lumot uzatadi, balki milliy mansublik, madaniy yaqinlik, tarixiy fon yoki ijtimoiy identifikatsiyani ham namoyon etadi.

Masalan, badiiy matnda **hanbok**, **kimchi**, **mahalla**, **sumalak**, **청삼**, **힘** kabi birliklarning ishlatilishi faqat ma'lum bir obyektни nomlash uchun emas, balki milliy kolorit yaratish uchun xizmat qiladi. Muallif realiza orqali o'quvchini muayyan madaniy makonga olib kiradi, obrazning milliy fonini ochadi va tasvirning etnografik ishonchliligini oshiradi.

Pragmatik nuqtai nazardan realizalar bir necha vazifani bajaradi:

Birinchiidan, ular **identifikatsion funktsiya** bajaradi. Ya'ni so'zlovchi yoki yozuvchi qaysi madaniy maydonga mansub ekanini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, ular **ekspressiv funksiyaga** ega bo'lishi mumkin. Masalan, realiyaning ishlatilishi milliy g'urur, sog'inch, hurmat yoki samimiyatni kuchaytiradi.

Uchinchidan, ular **stilistik funksiya** bajaradi. Badiiy, publitsistik yoki og'zaki nutqda realiya matnga milliy rang va tabiiylik bag'ishlaydi. To'rtinchidan, ular **madaniy marker** sifatida ishlaydi. Ya'ni kommunikativ vaziyatda "bu tushuncha bizning madaniyatimizga xos" degan signalni beradi.

Masalan, o'zbek matnida "mahalla raisi", "sumalak sayli", "kelin salom" kabi birliklar ishlatilganda, o'quvchi darhol o'zbek madaniy kontekstini sezadi. Xuddi shuningdek, koreys matnida "한복을 입다", "추석에 성묘를 가다", "호를 실천하다" kabi birikmalar pragmatik jihatdan koreys milliy fondini jonlantiradi.

Shu sababli realiyalarning pragmatik xoslanganligi ularning nutqdagi semantik faolligini oshiradi. Ular matnni nafaqat axborotli, balki madaniy jihatdan belgilangan qiladi.

6. Realialarning ko'p qatlamli semantik modeli

Yuqoridagi tahlillar asosida realiyalarning semantik xoslanganligini ko'p qatlamli model sifatida tasavvur qilish mumkin. Bu modelda quyidagi semantik komponentlar o'zaro bog'liq holda faoliyat ko'rsatadi:

- **Denotativ qatlam** — realiyaning bevosita nomlayotgan predmet yoki hodisasi;
- **Konnotativ qatlam** — hissiy, baholovchi va ramziy mazmun;
- **Assotsiativ qatlam** — kollektiv xotira va madaniy tasavvurlar bilan bog'liq maydon;
- **Pragmatik qatlam** — nutqdagi vazifa, kommunikativ ta'sir va ijtimoiy signal.

Bu qatlamlar bir-biridan ajratilgan holda emas, balki o'zaro chatishgan tarzda ishlaydi. Masalan, **sumalak** birligi denotativ jihatdan taomni bildiradi, konnotativ jihatdan yangilanish va barakani ifodalaydi, assotsiativ jihatdan

Navro‘z, ayollar jamoasi, tun bo‘yi pishirish an‘analarini esga soladi, pragmatik jihatdan esa o‘zbek madaniy identitetini ko‘rsatadi.

Demak, realiya ma‘nosini tahlil qilishda uni birgina lug‘aviy izoh bilan cheklab bo‘lmaydi. Uning semantik tabiatini ochish uchun bu qatlamlarning barchasi hisobga olinishi zarur.

7. Koreys va o‘zbek tillari qiyosida semantik xoslanganlikning ayrim ko‘rinishlari

Koreys va o‘zbek tillari turli til oilalariga mansub bo‘lishiga qaramay, ikkalasida ham semantik jihatdan xoslangan realiyalar juda boy. Ularni qiyoslash ayrim umumiylik va farqlarni ko‘rsatadi.

Umumiylik shundaki, har ikki tilda ham realiyalar xalqning turmush tarzi, marosimlari, oilaviy munosabatlari va milliy qadriyatlarini aks ettiradi. Masalan, **sumalak** va **kimchi**, **mahalla** va koreyscha jamoaviy madaniyatga oid ayrim tushunchalar, **kelin salom** va koreys oilaviy odobiga oid realiyalar semantik jihatdan madaniy yukdor birliklar hisoblanadi.

Farq esa semantik xoslanganlikning ichki yo‘nalishida namoyon bo‘ladi. O‘zbek realiyalarida ko‘proq jamoaviylik, mehmondo‘stlik, marosimiy birdamlik, qo‘shnichilik va oilaviy yaqinlik aks etsa, koreys realiyalarida iyerarxiya, odob, ajdodlarga hurmat, tartib va burch tushunchalari ko‘proq markazlashgan bo‘ladi. Shu sababli ularning konnotativ va assotsiativ maydoni ham turlicha shakllanadi.

Masalan, **힐** va “ota-onaga hurmat” ma‘nodoshdek ko‘rinsa-da, koreys tilidagi birlikning semantik xoslanganligi kuchliroq, chunki u tarixiy-falsafiy an‘anaga tayanadi. Xuddi shuningdek, **mahalla** va “community” yoki “neighborhood” o‘rtasida tashqi o‘xshashlik bo‘lsa-da, o‘zbek tilidagi “mahalla”ning assotsiativ va pragmatik semantikasi ancha keng.

Bu qiyosiy holat realiyalarning semantik xoslanganligi har bir tilning milliy konseptual maydoniga bevosita bog‘liqligini ko‘rsatadi.

Xulosa

Realiyalarning semantik xoslanganligi ularning ma'nosi oddiy leksik birliklarga qaraganda ancha murakkab, ko'p qatlamli va milliy-madaniy muhitga kuchli bog'langan ekanligida namoyon bo'ladi. Realiya semantikasi denotativ ma'no bilan cheklanmaydi; unda konnotativ, assotsiativ va pragmatik ma'no qatlamlari ham faol ishtirok etadi.

Denotativ qatlam realiyaning nominativ asosini tashkil etsa, konnotativ qatlam uning emotsional va aksiologik yo'nalishini belgilaydi. Assotsiativ qatlam xalqning tarixiy xotirasi va kollektiv tasavvurlarini faollashtiradi, pragmatik qatlam esa birlikning nutqdagi kommunikativ-vazifaviy kuchini namoyon etadi.

Koreys va o'zbek tillari materiallari shuni ko'rsatadiki, realiyalarning semantik xoslanganligi har bir xalqning tarixiy tajribasi, ijtimoiy munosabatlari va madaniy qadriyatlari bilan chambarchas bog'liq. Shu bois realiyalarni o'rganish til va madaniyat aloqasini, milliy dunyoqarashning leksik ifodasini hamda tarjimada yuzaga keladigan semantik murakkabliklarni anglashda alohida ilmiy ahamiyatga ega.

Demak, realiyalar semantik jihatdan nafaqat nominativ birlik, balki milliy xotira, madaniy tajriba va etnomadaniy konseptlarni tashuvchi murakkab lingvistik hodisadir.

References:

1. Kramersch, C. *Language and Culture*. Oxford: Oxford University Press, 1998.
2. Newmark, P. *A Textbook of Translation*. New York: Prentice Hall, 1988.
3. Palmer, G. B. *Toward a Theory of Cultural Linguistics*. Austin: University of Texas Press, 1996.
4. Sharifian, F. (ed.). *Advances in Cultural Linguistics*. Singapore: Springer, 2017.
5. Sharifian, F. *Cultural Linguistics: Cultural Conceptualisations and Language*. Amsterdam: John Benjamins, 2017.
6. Wierzbicka, A. *Understanding Cultures through Their Key Words: English, Russian, Polish, German, and Japanese*. New York: Oxford University Press, 1997.
7. Вежбицкая, А. *Язык. Культура. Познание*. Москва: Русские словари, 1996.
8. Воробьев, В. В. *Лингвокультурология*. Москва: РУДН, 1997.
9. Красных, В. В. *Этнопсихолингвистика и лингвокультурология*. Москва: ИТДГК «Гнозис», 2002.
10. Маслова, В. А. *Лингвокультурология: учебное пособие для студентов высших учебных заведений*. Москва: Академия, 2001.
11. Телия, В. Н. *Русская фразеология: семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты*. Москва: Языки русской культуры, 1996.
12. Тер-Минасова, С. Г. *Язык и межкультурная коммуникация*. Москва: Слово/Slovo, 2000.
13. 강승혜. *한국문화 교육론*. 서울: 형설출판사, 2010.
13. 권영민. *외국인을 위한 한국문화 읽기*. 서울: 아름다운한국어학교, 2011.
14. 김해옥. *외국인을 위한 한국문화 읽기 = Readings in Korean Culture for Foreigners*. 서울: 에피스테메, 2020.
15. 양승국·박성창·안경화. *외국인을 위한 한국문화 30 강*. 서울: 박이정, 2014.
19. *언어와 문화* (한국언어문화교육학회). KCI 등재 학술지. 2004.
16. 장소원. "한국어교육에서의 언어와 문화의 연계." *한국언어문화학*, 2012.
17. 조문군. "한국어 문화어휘 교육 연구." 부산대학교 박사학위논문, 2021.
20. *한국언어문화학* (국제한국언어문화학회). KCI 등재 학술지. 2009.